

VILA-NOVA

PERIÒDIC QUINZENAL

PREUS

Vilanova, trimestre	0'75 ptes.
Fòra	1'00 »
Número solt	0'10 »

No retornem els originals.

Dels treballs publicats ne son responsables els seus autors.

Redacció : Santa Madrona, 21.

JOAN VICTÒRIA

I

Ara que Joan Victòria ja comença a veure l'ossamenta de la vida, li és inefable delectança recordar, de tant en tant, els seus deu darrers anys, llavors que aquella era per ell, una bella, suau epidermis. Clara i frisonanta quan mirava la mar, serena quan mirava el cel: quan era or el sol i argent la lluna.

D'aquella vida en fixaré un dia l'encant: «Puerícia i Pubertat de Joan Victòria» es dirà el retaule en que hi serà contada: blancor de lliris, olor d'incens ací en la primera eucarística, en són trespàs carmí d'un primer encantament de Amor. Vida que dança en un escenari negat de llum, decorat ara per les boires d'Abril, ara per unes palmeres altes de tronc blincadiç al vent, i un brollador amb aigua gojosa que cau i salta sobre l'aigua dormenta. I en la taula central hi serà ell,—Joan Victòria—tal com és ara; alt, llançant per la vista somniades empreses, tota la seva ambició concentrada en la nerviosa mà, que porta l'esfera talment com una icona de Bizanci.

* * *

Avui, Joan Victòria, ha passat el dia abocat a la seva taula de treball. Ha llegit, ha meditat, ha anotat, dòcil a aquella voluntat seva que l'isola i l'amuralla de llibres, que, quan s'abandona, el fibla, l'humilia i avergonyeix, repressent i amenaça si refusa el seu comanament.

Encar llegia, encar meditava

Joan Victòria, quan ha començat la beata agonía de la tarde. Ha tancat el llibre, i ha fet via vers la finestra—rectangle perla en la cambra fosca—per assistir a aquell lent i pacífic morir. L'ha oberta de bat a bat. Està situada molt enlaira sobre un parc a l'entorn del qual s'hi esgraonen les cases. Més enllà és la mar, per aont naveguen un veler que apar immòbil com l'hora, i uns vaixells que deixen en l'aire estel·les de fum. La llum s'allunya. I amb silenci, plana sobre les coses l'accent gris. Es van perdent les arestes, els volums es tornen unes taques fosques... la mar fa els darrers miratges... s'il·luminen les cambres...

De sobte, brilla una pupila en el Blau; Joan esguarda Venus, i sent que l'invadeix un goig divers.

JOSEP CARBONELL I GENÉ

Els poetes son els únics psicòlegs. Veuen en ells mateixos a l'humanitat i, sots la pompa i vivacitat de les imatges, llur visió constituirà un determinisme veritable. Per dissort, nostra cerebralitat no sab llegir simultàniament els dos alcanços de l'art; ens abandonem al plaer estètic o ens apliquem a l'àrida meditació, incapaces d'ajuntar l'impressió patètica al treball metafísic. I el geni és aquell que vesteix d'imatges les seves idees i fa de la ciencia de l'ànima un espectacle.

Ço que no és pedant no ens sembla savi; l'efecte d'enuig ens apar la marca de tota pregonitat.

(D'un llibre d'En Peladan.)

IMPRESSIONS BREUS

Mes, avui que l'hipocresia és hàbit, la sinceritat del mal ha esdevingut un bé.

* * *

Un defecte trobem, un tan sols, en mig de la quasi perfecció del moviment reconstructor de Catalunya, que salva a Espanya; i és, la inconsciència de nostres tares, que l'ideal gloriós que volem assolir—curullant les percepcions de la nostra ànima—ens priva l'atenció d'esbrinar.

* * *

Dir-se esquerrés o dretes, sempre ha sigut: no és cap novetat, ni tan sols vigoria de la pensa. Es talment, estirar la veritat a punts oposats als qui no fecunda propiament, perque la veritat és ço que és i res més que lo que és.

* * *

Que hi fa que la força s'insubordini al dret, quan el dret no té més de *dret* que la *coacció*, i quan la força ho és d'un *dret* no regonegut, però sí *natural*? L'esperit no's deu deturar davant la matèria.

* * *

Les rectes son serietat freda, encara que sien sublimes. Les curves son gràcia formosa que'ns apersona, perque volten l'obir dintre d'elles, ens hi veiem perillosa i espiritualment captius.

* * *

No's troba la bellesa en lo gran, sinó en lo perfecte. No val més un hom que'l món sencer? No val més un cor noble, que una pensa savia o que una voluntat fortament autoritària i dominant?

* * *

L'arrocegament per arribar en-
laire té una aventatge i un perill.

Aventatge: que tard o d'hora
s'hi arriba, perquè ningú se'n ado-
na de com fa via.

Perill: que una volta s'hi és, es
cau sorollosament voltejat per el
cop enèrgic de la severitat serena
i imposanta.

Més val un aïllament perfecte
que no pas una sociabilitat co-
rrompuda.

És escaient el fenomen, poc vist,
de la victòria de la raó sobre la
voluntat, i'l del domini de la força
atropelladora per la bellesa feble.

Balmes composava: «El protes-
tantismo comparado con el catoli-
cismo», tinguent el Kempis obert a
són esguard. Per forts que'ns sem-
bli ésser, no despreciam el ritme
que pot mantenir en equilibri nos-
tre esperit, quan les fúries de l'ima-
ginació pròpia el vulguin fer sortir
de són lloc sagrat que li pertoca.

RAIMOND NEGRE I BALET.

Madrigal en prosa

A les mans de Celia.

Gentilment li vaig oferir la rosa.

—Haveula! Tremola en les meves
mans com un ocell en presò i sé en
ella, un alt desitg, car em parla i
diu:

—Jo'm vull morir en la candidesa
de les seves mans.

En allargar-me Celia les seves,
per heure la rosa, vaig dir-li,
encara:

—Jo, també, voldria ser rosa i
morir-m'hi en les vostres mans; en
les vostres mans qui saben deixar
en els llaços del vestit l'esquisidesa
de la seva gràcia alada; en les
vostres mans qui, tornades copa,
cullen l'escuma de la mar per fer-
ne brodats de filigrana; en les
vostres mans qui un dia, mare,
aixecaràn ben alta la joguina vi-
venta, per tal de veure-la un xic
lluny i sentir-ne l'enyorança. Alla-
vores semblaràn dos pics de mun-
tanyes nevades en pondre's el sol
al bell-mig, car, per miracle de la
blancor de les mans vostres, l'infant
devindrà com aquesta rosa d'encés.

Celia somrigué i besà la rosa.

FRANCESC SERRATS.

Nocturn

És nit, és nit de somni
i de dansa per mí.
—Arreu se sent del Omni-
vident el raig diví.—
És nit, és nit de somni
i de dansa per mí.

La dansa s'insinua
dins mí i a l'entorn meu.
—La mèva ànima nua
dansa davant de Déu.—
La dansa s'insinua
dins mí i a l'entorn meu.

Dansant pel món, parelles
amb gestos de serpent.
—A dalt del cel, estrelles
de Déu, dansant argent.—
I sobre els ulls, parpelles
dansant un somni lent.

JOSEP A. RICART F.

La serena lloança

*Per la bella damisela
Na Isabel Prats.*

Seré quiet en la meua lloança:
que la mesura en governi el sentit
i la paraula no torbi la usança
que resplendeix en el vostre vestit.

Lluu l'harmonia—claror matinera—
en la riquesa de tot el posat,
que la rotunda fervor atempera
i s'agermana amb el dòcil esclat

d'aquelles flors que ara embaumen la via
i els pensaments de tot bon vianant.
Sou una flor que l'hivern no mustia
i en la ventada devé més brillant.

Clara harmonia dels ulls i la vesta,
dolça germana del bell dematí:
dins la garlanda suau de la festa
fòreu la llum que ens signava el camí.

J. C. ROVIRA.

Elogi d'una cabellera

Serena, del vent seguies
son bugonar de lament,
el flam de posta tenies
que d'or t'orlava clement,
quan vora la mar quieta,
jo vesllumí ta llum pura
i ta hirsutesa desfeta
que fonia la patira.

Mon esprit no hagué frisança
d'un anhel tot enfollit,
que una grata benhaurança
m'hi havies deixondit,
i un desig de flectament
ta rossor encomanava,
adequant-se amb el moment
en que el silenci encisava.
Per la brisa erets ungida,
qui et besava suaument
i la onada amorosida
et cantava blanament,
quan el mantell de la nit
trencava la hora sagrada
allunyava tot neguit
ta formosor embaumada.

JOAN VIDAL SALVÓ.

Les donzelles i la ciutat

Glosses galants.

(CONTINUACIÓ)

Les donzelles i els deportes.

Plaume'n les amigues qui solen
dir belles paraules amb la sesta o
la massa del *croquet* a les mans.
Tot l'encís d'aqueixos jòcs son les
clarors dels trajos blancs que por-
ten les companyes.

Una rialla, una paraula i un bon
cop de massa. Vetaquí el record
de tota una tarde.

La morenor del rostre de l'ami-
ga, ressaltava eixint del blanc estoig.
Canta i parloteja mentres juga;
després, perquè vos que aneu en
el seu partit heu equivocat un cop,
s'adelanta cap a vos, brandant en
l'aire la massa del jòc com un mo-
dern i nou gentil Roland.

El bany i la desconeguda.

Sol ardorós, caricies folles de
l'aire encès. Tot terra i cel, clarors
i foc. Caloroses hores dels migdies
estivals. Les platjes son bullicioses
de gent freturosa de l'esplai allibe-
rador dels neguits de l'estiu. Les
amigues blanques riuen i canten
de cara al mar, els nins fan clots
en l'arena i els jovincels experts
juguen al més valent deport. Les
ones amanyagantes son sadollades
del goig de possessió de les belles
formes de l'incògnita banyista.
Banyista forta que braceja orde-
nadament endins, endins. El sol
besa amorosament els seus ulls. La
incògnita alça el braç i riu, riu
burlant-se del company que esbu-
fegant fa senyals de no poguer-la
conseguir. I en alçar el braç i en
riurer, ha devingut fòra de l'aigua
la forma bellíssima, jocunde del
seu pit.

Intermezzo confidencial.

Encar no era alliberat de l'encís
del mar voluptuós, quan el meu
esperit s'ha fet a sí mateix aquesta
confidencia: «Omples el teu sentit
amb les claricies d'innombrables
donzelles; doncs aquella que per
sobre de totes t'és volguda, no
n'esdevindrà marrida?» Mes promp-
tament el mar joganer que havia
enfront meu, m'ha donat la bella
lliçó fortificant. Vetaquí una ona
que de lluny ha vingut jogant amb
les altres ones. Ha saltat al costat

d'elles i cantava al seu entorn. Mes ara oblida totes les amigues i besa amorosa la platja palpitant de desig i es desfà xuclada pels espais que fan entre elles les assedagades arenes. És aquí, al fondre's i barrejar-se amb l'estimada arena, que canta el millor himne d'amor i fortitut; sols jogava amb les ones perquè eren camí que menava a la platja. Aixís, amigues, em sou plaentes perquè heu florit en el camí que em porta an ella.

J. VIDAL I JOVÉ.

(Seguirà.)

Sesta

Oh! l'encant de sentir totes les coses preses d'un ansia de reculliment, i estar-se un xic amb les parpelles closes davant de nostre propi pensament!

Sentir que el món s'allunya de nosaltres dintre les boires d'un sopor daurat; saber que hi ha un moment millor que els altres perquè en ell tot neguit sembla esfumat!

I en sa profunditat misteriosa abandonar-se, reposar, dormir, mentre la tarde, tremolosa, posa un xic d'or i d'amor en cada bri...
TRINITAT CATASÚS.
Sitges, 1917.

ANDRÉS SEGOVIA



EL CONCERT SEGOVIA

Un concert de la índole del que va celebrar-se en la Joventut Nacionalista a la nit del passat diumenge, gairebé no pot ressenyar-se, coneguda la reputació que tan merescudament ostenta En Segovia.

Amb un artista d'afinació impecable, que diu les frases amb una delicadesa corprenedora, atacant resoltament aquelles en que la bona dicció requereix més l'atenció de l'executant, junt amb un mecanisme admirable, no cal dir que'l selecte auditori estigué pendent de la seva meritíssima labor.

No's pot demanar ja res més de la guitarra.

El programa fou molt plaent al nostre públic, encara que després d'un *Andante* de Beethoven, magistralment interpretat, no aplaudí amb la espontaneïtat de les demés obres, que tot i essent molt ben dites, d'execució perfecte, se separen remarcablement de les del colós de la musica. Estem poc avesats a les grans obres clàssiques.

El notabilíssim recital Segovia deixarà un grat record per a aquells que amb un esforç digne de tot elogi, procuren redimir-nos de l'immensa passivitat amb que restem tots els vilanovins.

CASSIMIR FONT BRUNET.

NACIONALISME

Els pobles fan via. I després es troben i s'esguarden. I llur esguard va devegades aparellat de reciprocitats odioses. És que en lloc de comprendre's es creuen oposats. No veuen que la Natura els va fer *complementaris*.

Nacionalisme és la suprema encarnació de les energies d'un poble. (És condició de l'humanitat, la diversitat que engendra els pobles.) Nacionalisme és el suprem ideal universal: *complementa* el màxim de les energies de l'*individualitat* dels pobles.

El nacionalisme resideix en la voluntat col·lectiva, per tal que aquesta voluntat pervé de la *història*—element arqueològic, esdevingut en cert modo *determinista* per les nacionalitats—i de la *concreció de voluntats ordenades* que imposen els seus ideals per al futur—element que en diríem *vital*, per les nacionalitats.—

Catalunya és nació per la voluntat de la comanda històrica, i per la fortitut de ses energies internes que es manifesten en suprem esclat de voluntat nacional per al futur.

La concreció de voluntats ordenades, engendra ideals col·lectius. (De vegades, en nom d'ideals col·lectius és defensen interessos personals, i fins egoismes.) Però la idealitat en ésser col·lectiva, assoleix un nou ritme que la fa impersonal, i quan és moguda per un esperit nacional, esdevé d'una valor ben decisiva i de noblesa insuperable.

I al nostre ideal de la Catalunya Nova amb el renaixement de les *altres* nacionalitats Ibèriques, és impossible una objecció fonamentada i de sentit humà i nacional.

A. TORRENTS.

L'erudit que'ns llegeixi, en temps futur, quan les coses ja no siguin les d'avui, dirà, potser, que'ls nostres dictats d'ara sols eren idealitat de desitjos, fruitosos però. Nosaltres tàcitament contestariem que la eficàcia de la nostra actuació pervé de la nova idealitat que constantment identifiquem amb realitat serena. (Ultra el nostre conservadurisme innat de valor històrica.)

LLIBRES

J. M. López-Picó : «Escriptors estrangers contemporanis». — Col·lecció Minerva (vol. XXIII).

L'activitat creadora del nostre més fecond i més exemplar escriptor no es limita a la publicació regular dels seus volums de poesies, ni a l'austera direcció espiritual de *La Revista*, on ens ha dat una bella serie d'advertiments i de normes amb les *Moralitats i pretextos*. També l'ha ocupat el comentari de les inquietuts i les valors aportades al pensament mundial per les figures representatives—no decoratives—del pensament de cada nació. Així en aquest petit llibre estudia en conjunt i sense pompositats enfarfegadores l'obra d'una vintena d'escriptors que en els darrers temps han excel·lit entre la munió d'*escribents* mancats del sentit comprensiu de la humanitat, ja en el domini de la poesia, ja en el de la prosa.

En López-Picó no s'abandona mai a la glossa o a la repetició de les idees de cada autor. Prefereix interpretar-les i dar-ne el judici personal. No és pas la primera vegada que ens dóna mostres de la seva potencia d'assimilació i de recreació. Cerca sempre tot allò de perdurable que hi hagi en el poeta, en el filosof, en el novel·lista, i menysprea de l'un la inhibició espiritual, de l'altre la contemplació dispersa, de l'altre el colorisme i els oripells. No s'ha deixat enlluernar mai per l'agradosa musicalitat ni per la sensualitat afalagant: cal trobar al darrera d'això un esperit inquiet enfront els problemes vitals i una sinceritat pervinguda de l'emoció serena copçada. Ni ha judicat ferma una construcció que no reculli els batecs del nostre temps. I quan la nota típica estretament localista o bé un fatalisme depriment ofeguen la sensibilitat dels personatges, ens diu la pobresa mental del qui allò fa.

La virtut principal d'en López-Picó en el darrer opuscle és la sensibilitat. I també el do de la comprensió. Fa meditar, i àdhuc és un complement als seus llibres de poesies, que s'expliquen millor després a la lectura d'aquets breus estudis.

Esperem però una ampliació de

aquest llibre a nombre de mentalitats que no han cabut en els límits del present treball, i aleshores un ordre més consistent, més real que l'alfabètic.

JOAN CAPDEVILA

NOTICIARI

Amb veritable impaciència, que ens diu una propera realització, acullim el rumor de que en la nostra vila es fundarà una societat per a musica selecta.

Els joves que conreen aquesta idea, poden estar segurs de que faràn ofrena a Vilanova de ço que ja fa temps deuríem tenir: un lloc d'esplai en el qual hom s'acostumi a entendre ço que diuen al cor i a l'ànima les creacions dels grans mestres. I junt amb «L'Unió» i l'«Orfeo» podríem restar contents de l'actuació musical de Vilanova.

Des d'ara diem a la futura societat que nosaltres l'apoiarem amb tota la nostra voluntat. Creiem que amb la musica també es fa nacionalisme: educació de la sensibilitat d'un poble. I creiem que el nacionalisme té en les manifestacions culturals sa major actuació.

Es gestiona la formació en nostra vila d'una delegació de «Nostra Parla», l'Associació nascuda per a conseguir l'unificació espiritual de Balears, Catalunya i Valencia, tributant en tot moment un sagrat culte a la nostra llengua i procurant infiltrar a balears, catalans, rossellonesos i valencians, l'idea de que la llengua és nostra propia essència i que l'unitat de la llengua expressa l'unitat de naturalesa espiritual; i d'aquí la necessitat d'una indissoluble germanor per a enrobustir la nostra Patria integral.

Endavant.

L'Associació Catalana d'Estudiants, de Barcelona, creu que «davant de les ansies de renovació que senten totes les classes socials de l'Estat espanyol, ara és el moment oportú per a convocar tots els estudiants al II Congrés Universitari Català per a precisar de una manera solemne com és la nostra voluntat en les matèries que afecten a la Universitat i a nosaltres mateixos com a classe.»

Esperem fruitoses decisions.

TROBALLA

Hem assaborit uns versos (1) que ens han fet passar una bella estona, Son bons perque sí. Llàstima que no poguem publicar-los sencerets. L'autor, que's firma *Dr. Antonio Viñals, Pbros.*, pot restar cofoi de la seva obra.

Aquí en teniu, per mostra, unes estrofes:

Yo voy a la Virgen;
yo voy a verla, sí,
¡qué dulce es María!
Venid todos aquí.

Cantaremos versos
de dulce y tierna miel;
mezclados con besos
del corazón fidel.

¡Qué montaña es esta,
y qué atractivo imán!...
¡Qué morada es esta
que todos ahí van?

¡Qué arroyos y prados!...
¡Qué verde follaje!...
Son goces hallados
del alma el lenguaje.

Aquí, corderillos
que saltan y brincan;
y los pastorcillos
su laud fabrican.

Y el aura matinal
de la primavera;
y el río festival
que sus aguas lleva.

A la pobre Europa
en guerra zumbida,
con la paz, coloca
Fé, Amor y Vida.

Trajistes al mundo
mercedes sin cuento;
de Jesús, rey del mundo
el gran nacimiento.

¡Buenos peregrinos
que anheláis milagros!...
A Ella acudamos
por tantos estragos.

No n'hi ha per a menys, sobre tot si es té en compte els *estragos* que'l Doctor Vinyals ha causat a la Poesia i també al sentit comú.

Els transcrits versos, que'l seu autor els titula *Himno a la Virgen*, devien ésser cantats en l'aplecromeria verificat al Santuari de Lourdes-Loreto d'aquesta encontrada i com record de la recent visita pastoral de l'Excm. i Ilm. Doctor Reig, Bisbe de Barcelona.

A última hora se'ns comunica que el Dr. D. Antón Viñals acaba d'ésser nomenat Acadèmic de número de l'Academia de Jurisprudencia i Legislació de Barcelona.

¡Tableau!

Imp. Social : Santa Madrona, 21 : Vilanova i Geltrú